Дейнека Тетяна, студентка групи ІПЗ– 12

КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПОЛІТИЦІ

У сучасному світі демократизація політичної системи відбувається в умовах ускладнення простору політичної комунікації та урізноманітнення технологій комунікативної взаємодії. При збільшенні кількості суб'єктів політичного процесу зростає і якість їх взаємозв'язку, що пов'язане як з диверсифікацією джерел інформації так і з удосконаленням технічного спорядження влади і громадян. За цих умов особливої ваги набуває готовність і здатність органів державної влади використовувати ефективні механізми взаємодії з громадськістю, як безпосередньо (з залученням громадських організації) так і опосередковано (через мас-медіа). На сьогоднішній день можна констатувати, що комунікативні технології у сфері взаємовідносин гілок влади в Україні використовуються з метою посилення конфронтації та боротьби за повноваження.

В демократичних країнах сформовано цілу низку нормативно-правових, управлінських, технологічних механізмів цієї взаємодії, серед яких особливої ваги набувають політичні комунікації як важливий засіб підвищення ефективності державного управління. Стратегія урядування має визначальний вплив на процеси демократизації політичної системи країни в цілому, при цьому особливої актуальності набувають механізми демократизації ухвалення урядових рішень, створення чітких, прозорих, зрозумілих процедур їх підготовки, впровадженні ефективних механізмів участі громадян в управлінні державними справами.

Актуальність дослідження полягає в тому, що в сучасному світі зростає прикладна роль комунікативних технологій, які спрямовуються на досягнення конкретних політичних цілей окремих учасників політичної боротьби. Особливо це стосується виборчих кампаній, в яких перевага надається іміджевим технологіям над програмовими засадами, а також механізмів прийняття рішень у державних інституціях, де закритість і небажання прислуховуватись до думки громадськості у ході вироблення програм розвитку залишились у спадок від радянської бюрократичної системи.

Основними ознаками комунікативних технологій є штучне і усвідомлене управління комунікативними ресурсами; наявність соціально значущої мети, цілеспрямованість та доцільність; системність; планомірність; технологічність (структура, номенклатура і послідовність процедур та операцій); формальна організація та функціональний розподіл праці; оптимізація та зворотний зв'язок; дискретність, наявність початку та кінця; креативність та стандартизація; циклічність та можливість тиражування.

Завданням комунікативних технологій (політична реклама, PR, пропаганда та їх різновиди) , які використовують у ході виборчих кампаній у цілому комплексі політичних технологій, є надання можливості політичним діячам, суб'єктам виборчого процесу репрезентувати своє розуміння головних проблем та шляхів їх вирішення, окреслити перед виборцями власний проект політичної реальності.

Пропаганда і політична реклама за методами впливу на громадську думку практично не відрізняються. Однак у них є різні об'єкти впливу та різний рекламний «товар». Пропаганда популяризує та прищеплює масовій свідомості визначені політичні ідеї та ідеали. Політична реклама спонукає прихильників визначених політичних ідей та ідеалів проголосувати на виборах за політичних лідерів або політичні партії, що є носіями цих ідей та ідеалів. Політична реклама не займається переконуванням ідейних політичних супротивників. PR та рекламу пов'язують не лише спільні цілі і засоби щодо переконування громадян, а й історична близькість. І реклама, і PR виникли у період розвитку індустріальних суспільств. Проте PR виникає як інститут для позначення специфічної реклами: не традиційної реклами товарів та послуг, а самих капіталістичних підприємств, які розвиваються та конкурують між собою. Функціональна відмінність між PR та політичною рекламою полягає в тому, що реклама зазвичай пов'язана з визначеним товаром і функцією його просування на ринку, а PR зорієнтований на просування не товару, а корпорації загалом, і не тільки на ринку, а загалом у суспільстві.

З розвитком процесів модернізації та індустріалізації суспільства професор Г. Почепцов вважає, що комунікативні технології у XX ст. стали індустріальними засобами організації комунікативних процесів у суспільстві) комунікативними технологіями стали називати PR і рекламу, пропаганду і агітацію, перфоманс і резонансні технології, а також процес переговорів, для якого визначальною складовою є створення атмосфери довіри[3] В умовах демократизації політичного процесу важливість технологічного підходу обумовлена процедурними вимогами до виборчої системи,свободою слова ЗМІ. Проте не можна недооцінювати загрози для сучасності

У політичному просторі використовуються специфічні технології,які відносяться до певних сфер взаємодії : виборчі,інформаційні, технології переговорів та прийняття рішень.

З точки зору функцій політичні технології поділяються на три великі групи: «технології політичної діяльності (технології влади, технології політичного управління,технології політичного лідерства),технології демократії,технології політичних комунікацій. У політичній діяльності існує підхід,згідно якого процес функціонування технологій у соціальній та політичній сферах можна розглядати зі структурної,просторово-часової та процесуальної позиції. З точки зору виникнення,технології можуть впроваджуватись правлячими структурами,а можуть формуватися як узагальнення досвіду суб"єктів.

У сучасному суспільстві технології характеризуються комунікативністю, тому що базуються на моделі суспільства,як відкритої системи,якій притаманні нелінійний характер розвитку і самоорганізація. Саме тому у період демократичного переходу дуже важливим для аналізу технологізації політичного процесу є урахуванням двох понять: соціальна ентропія і соціальна атрактивна структура.

Ефективність технологій у інформаційній сфері посилюється з розвитком ЗМІ. Інформація, знання виступають,найбільш ефективним інструментом сучасної політичної влади,у той час як силовий примус поступається інформаційному тиску ЗМІ. Саме тому для політичної реальності України,як і для інших країн справедливим є твердження про зміну місця та ролі комунікацій в політиці. "

На думку Л. Климанської, комунікативні технології технології стали індустріальними способами організації комунікативних процесів у суспільстві[3],

Таким чином, у системі державного управління комунікативні технології покликані оптимізувати роботу з інформацією про проблемну ситуацію,що складається та раціоналізувати вирішення проблеми. У сфері державного управління комунікативні технології можуть вирішити такі завдання - ініціація масової підтримки населення поставлених державою цілей,попередження суспільства про власну позицію,відволікання громадської думки від обговорення невигідного режиму соціальних проблем. Таким чином,комунікативні технології представляють собою логічно завершений комплекс раціоналізованих дій з цілеспрямованого творення та поширення інформації. Комунікативні технології у сучасному світі допомагають політичним особам вирішувати різноманітні завдання,вони впливають на способи їхньої інформаційної поведінки та сприяють формуванню простору політичної взаємодії.

Література

1. *Гончарук Т. В., Гурик М. І., Шумка М. Л. Філософські проблеми державного управління. Навч. посібник. Тернопіль. – Економічна думка, 2010. – 126 с.*
2. *Гнасевич Н. В., Рудакевич О. М. Вплив політичної пропаганди в інформаційно-психологічних операціях: принципи, форми та засоби впливу / Н. В. Гнасевич, О. М. Рудакевич // Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід: [Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Тернопіль, Тернопільський національний економічний університет, 21-22 квітня 2017р.]. – Тернопіль: Економічна думка , 2017 – 379*

3. *Климанська Л.Д. Соціально-комунікативні технології в політиці: Таємниці політичної «кухні» Моногр. / Л.Д. Климанська. – Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка". 2007- 332с.*
4. *Наріжний Д. Ю. Аналіз політичних технологій та особливостей їх застосування в транзитивному суспільстві: Автореф,дис., …канад.політ.наук: 23.00.02. / Д.Ю.Наріжний. Дніпропетр. нац. ун-т – Д.,2004*
5. *Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації: монографія / Гончарук Т. В., Гнасевич Н. В., Гурик М. І., Рудакевич О. М., Томахів В. Я., Чигур Р. Ю., Шумка М. Л.; кер. авт. кол. О. М Рудакевич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 255 с.*
6. *Томахів В. Я. Історія політичних вчень. Опорний конспект лекцій, тематика семінарських занять, тестові завдання : навч.-метод. посіб. / В. Я. Томахів. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 176 с.*
7. *Томахів В.Я. Деполітизація державної служби в Україні в контексті європейського досвіду / В. Я. Томахів // Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації : монографія / Т. В. Гончарук, Н. В. Гнасевич, М. І. Гурик [та ін.] ; кер. авт. кол. О. М Рудакевич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – С.*
8. *Томахів, В. Я. Політологічні аспекти державного управління [Текст] : навч. посіб. / В. Я. Томахів. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 224 с.*
9. *Шумка М., Гурик М Комунікативна природа символу у культурному просторі / Михайлина Шумка, Мирослава Гурик // Матеріали IX Міжнародної наукової конференції «Традиції і культура. Феномен діалогу: традиція і сучасність». – Київ., 2010. – С. 28-31*